

ექსპრეს ბიულეტენი №55 სამეცნიერო საწარმოო

ვაქცევნებთ შპს ტექნიკის, ტექნოლოგიის, ეკონომიკის, მართვის, პრობლემების დანერგვის სამეცნიერო ცენტრის დირექტორის - აკადემიკოსი ბატონი ლერი ჩაჩიბაიას წარმოების დონის ამალღებასთან დაკავშირებით ახალი ტექნოლოგიების დანერგვის საკითხებს. სოფლის მეურნეობის პროდუქციის წარმოება, გადამუშავება, შენახვის და სამკურნალო-საკვები ექსტრაქტების მიღება, გადამუშავება, გამოყენებას. რთული დაავადებების სამკურნალოდ, ასევე დემოკრატიის პირობებში სახელმწიფოს რეგიონალური პრობლემების მართვის სრულყოფის საკითხებს მშვიდობის შესანარჩუნებლად.

პრობლემატიკა ითვალისწინებს ტექნიკური პროგრესის პირობებში ეკოლოგიურად სუბთა კონკურენტუნარიანი პროდუქციის მიღებას საკვებად და სამკურნალოდ მინიმალური მატერიალური და შრომითი დანახარჯებით ასევე დემოკრატიის პირობებში სახელმწიფოს რეგიონალური პრობლემების მართვის სრულყოფის საკითხებს - მშვიდობის შესანარჩუნებლად.

ადამიანის არსებობა სიცოცხლე უშუალოდ დაკავშირებულია კვებისა და ჯანმრთელობის ფაქტორებთან. ეს „ბაზისი“ ყველა ფორმაციაში უცვლელი რჩება ისინი ერმანეთს განაპირობებენ. რაც მზად მოთხოვნას უყენებს ბუნებრივი რესურსების ათვისებას წარმოების დონის ამალღებას საწარმოო საშუალებების რაციონალურად გამოყენება დარგთა სწორ შეთანაწყოფას, სპეციალიზაციის და კონცენტრაციის დონის ამალღებას, მუშახელის რაციონალურად გამოყენებას და სხვა რაც ინტელექტუალური შემოქმედებით, ახალი ტექნიკის, ტექნოლოგიის, დანერგვით უნდა განხორციელდეს და ა.შ.

ფიზიოლოგიური ნორმის მიხედვით მსოფლიოს მოსახლეობის 7,3 მილიარდი რომ დაკმაყოფილდეს კვების პროდუქტებით ყოველწლიურად საჭიროა 7×10^{15} კგ - კალორია საკვები ამ მიზნით საჭიროა ვაწარმოთ ხორცი 569×10^9 კგ კალორია, რძე 1×10^{15} კგ კალორია, კვერცხი 2×10^{12} ცალი, კარტოფილი 708×10^9 კგ კალორია, თევზი 131×10^9 კგ კალორია, მცენარეული ზეთი 51×10^9 კგ, კალორია. პურ პროდუქტები 883×10^9 კგ კალორია, ხოლო ბაღჩეული, ბოსტნეული 1×10^{12} კგ. კალორია შაქარი 131×10^9 კგ. კალორია. ამ მიზნით საჭიროა წარმოების დონის ამალღება მოხდეს 35%-ით. რაც მეტად რთული პროცესია.

პრობლემის გადაწყვეტის საშუალებები:

ბუნება იძლევა მდიდარ ნედლეულს, მეტად მნიშვნელოვანია გადამუშავების დროს მინიმუმამდე იქნეს დაყვანილი ცილების, ცხიმების, ნახშირწყლების, ვიტამინების, მიკრო ელემენტების და სხვა ნივთიერებების

შენარჩუნება, რაც 40%-მდე აღემატება, ეს ფაქტორი (დანაკარგები) უარყოფითად აისახება ადამიანის მოთხოვნილების დაკმაყოფილებაზე - ენერგეტიკულ ბალანსზე. საკითხი ასევე შეეხება მეცხოველეობის წინაშედამსულ პრობლემებს, საკვები ბაზით უზრუნველყოფას პროდუქციის წარმოებისთვის. ამ მიზნით საჭიროა დაინერგოს წარმოებაში:

1. თერმული გადამუშავების გარეშე მცენარის ფესვი, ღერო, ფოთოლი და ნაყოფიდან მიღებული საკვები და სამკურნალო ექსტრაქტები რომლებიც ინახება ოთახის პირობებში 14 თვეს, გამოიყენება (1993 წლიდან). ჩიყვის, ფსორიაზის, ეგზემის, დერმატიტის, სიმსივნის, ტუბერკულოზის, გული-სისხლძარღვთა და საჭმლის მომნელებელი სისტემის, ჰეპატიტის, უმადობის, პირის სიმშრალის, ღრმილების, ანემიის, სარძევე ჯირკვლის, კვანძების შემუპების, ადენომის, ათეროსკლეროზის, სახსრებში სიცივის შეგრძნების, ნივთიერებათა ცვლის, დიაბეტის, სოკოვანი დაავადებების, - ყურის, ფრჩხილების, მხედველობის გასაუმჯობესებლად, კანის დაჟეჟილობისა და ძვლოვანი ქსოვილის აღსადგენად, მაღალი ტემპერატურის დასაწევად, ჭიების, ქავილის, ხელ-ფეხის დაბუჟების, ძალის მოსამატებლად, სასქესო ორგანოების ანთებითი პროცესების სამკურნალოდ, აღნიშნული ექსტრაქტებით მკურნალობის ხანგრძლივობა საშუალოდ 2-3 თვეს არ აღემატება, მაშინ როდესაც კლასიკური მეთოდებით მკურნალობას უფრო დიდი დრო სჭირდება.

ზემოაღნიშნულ დაავადებათა სამკურნალოდ საშუალოდ საკმარისია 150-200 დოლარი, რაც თითქმის 2-3 ჯერ ნაკლებია არსებული სამკურნალო საშუალებებთან შედარებით, მიუხედავად შემთხვევით არასწორი გამოყენებისას უკუჩვენებები არ აღნიშნება, რაც მეტად მნიშვნელოვან ფაქტორად მიიჩნევა (ათვისებას მოითხოვს ჰერპესის და ებოლას მკურნალობის საკითხები). ზემოაღნიშნული დაავადებების მკურნალობა მიუთითებს ექსტრაქტის მაღალ ეფექტურობაზე კომპლექსურად მის გამოყენებაზე, რადგან აღნიშნული დაავადებების მკურნალობა ერთმანეთთან არის დაკავშირებული. **უნდა აღინიშნოს, რომ მცენარის ექსტრაქტში არსებული შემადგენლობები 60-65%-ით ემთხვევა ადამიანის ორგანიზმში არსებულ შემადგენლობებს, რაც მეტად მნიშვნელოვანი ფაქტორია. ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე უნდა შეიცვალოს მიდგომა მედიცინაში მკურნალობის ახალ მეთოდებზე გადასვლასთან დაკავშირებით.**

ვეტერინარიაში მეტად მნიშვნელოვანია სამკურნალო ექსტრაქტების გამოყენება საჭმლის მომნელებელი სისტემის, კანის, ანთებითი პროცესების, ინფექციური დაავადებების, მოწამვლების და სხვა. რაც შეეხება მეცხოველეობაში საკვები ექსტრაქტების გამოყენებას ზამთრის პირობებში მწვანე მასისა, მარცვლოვანი და პარკოსანი მცენარეების შენარჩუნების მიზნით

თუნდაც 0,2 საკვებ ერთეულის გათვალისწინებით გავზრდით მეცხოველეობის პროდუქციას 35%-ით. ექსტრაქტში მიკრო ელემენტების შეტანით ეფექტიანობა იზრდება ინფექციური დაავადებების მიმართ (ინახება 2 წელზე მეტ დროს) მკურნალობისას.

თუ პირობითად საქართველოში ერთ სულ მოსახლეზე იხარჯება 196 დოლარი მკურნალობაზე, მაშინ მსოფლიოში მოსახლეობის 7,3 მილიარდის მკურნალობაზე საჭირო იქნება $1,4 \times 10^{12}$ დოლარი. აღნიშნული ექსტრაქტის გამოყენებისას 12%-ი ეკონომიის პირობებში მთლიანი ეკონომიკური ეფექტი 17,1 მილიარდი დოლარი იქნება. საწარმოო საშუალებების არსებული მედიკამენტების, მატერიალური და შრომითი დანახარჯების გათვალისწინებით და ა.შ. (მეცხოველეობის დარგში მისი გამოყენების გარეშე). თითქმის ყველა საკითხი ეკონომიკური დასაბუთება 1,5 – 2-ჯერ ნაკლებად არის წარმოდგენილი.

2. საკვები და სამკურნალო ექსტრაქტების გამოყენება, უალკოჰოლო და ალკოჰოლიანი სასმელების წარმოებაში მეტად მნიშვნელოვანია, რომელიც გამოიყენება 1993 წლიდან და ინახება ოთახის პირობებში 14 თვეს, ზამთრის პირობებში ბალჩეული ბოსტნეული, ხილის, ყურძენის, გარეული მცენარეების ნაყოფის შესანახად.

ალკოჰოლიანი სასმელების მისაღებად მნიშვნელოვანია სპირტის მიღების ახალი ტექნოლოგია, სადაც ენერგო რესურსებად გამოიყენება ყველა სახის ნედლეული კონსტრუქცია გადაადგილებადია, მინიმუმადეა დაყვანილი სპირტის გადამუშავების დროს დანაკარგები, რაც ხელს შეუწყობს ფერმერული მეურნეობების განვითარებას ეკონომიკური ეფექტი 1 ლიტრი სპირტის მიღების პირობებში 35%-ით განისაზღვრება. მეტად დადებითი შეფასებას ღებულობს საკვები ექსტრაქტების გამოყენება ლუდის წარმოებაში, ასევე სხვადასხვა მშრალი სასმელების მისაღებად, რომელსაც პერსპექტივაში ალტერნატივა არ გააჩნია. 59 სახელმწიფოს მაჩვენებლების პირობებში ყოველწლიურად 300 მილიონი ტონა ექსტრაქტის გადამუშავებით საწარმოო ფართის ენერგო რესურსების, ტრანსპორტის, მუშახელის სახელფასო და სხვა დანახარჯების ეკონომია წელიწადში შეადგენს 186 მილიონ დოლარს. ახალი ტექნოლოგიით სპირტის მიღების გათვალისწინებით.

3. ხშირია შემთხვევები, როდესაც ტრამვირების მკურნალობის შედეგად წლების განმავლობაში ვერ ხერხდება რკინების ამოღება პაციენტის ორგანიზმიდან, რაც უარყოფითად აისახება მის ჯამრთელობაზე. მსოფლიოში თუნდაც 1%-ით მისი გამოყენებისას ეკონომიკური ეფექტი ორი ოპერაციის მაჩვენებლების მიხედვით 227 მილიონ დოლარს აღემატება წელიწადში. ეს საკითხი შეეხება ტრამვირების პირობებში ინტენსიური სამკურნალო

მოსასხამის გამოყენებას, სადაც რკინის გარეშე ხდება მთლიანად ორგანიზმის და ცალკეული ორგანოების ფიქსირება მკურნალობისათვის.

4. ახალი ტექნოლოგიით მაწვნისა და ყველის მიღება, სადაც მაწვნის და ყველის მიღება ხდება ერთი დედოთი, რომელიც ინახება ოთახის პირობებში 11 თვეს, მაწვნის მისაღებად რძეს არ სჭირდება ადუღება და მაცივარში შენახვა 8-10 დღე. მიიღება არომატული პროდუქცია, რომელიც დადებითად მოქმედებს საჭმლის მომწელებელ და ნერვულ სისტემაზე და სხვა. ყველის ამოღების შედეგად მიღებული წათხი 2 თვეს ინახება ოთახის პირობებში, რომელიც შეიძლება გამოყენებული იქნეს საფუარების სანაცვლოდ პურის ცხობისას (მაწვნის გამოყენებას საქართველოში ანტიკური ხანიდან ახდენდნენ). სამაცივრო დანადგარების, საწარმოო ფართის, ენერგო რესურსების, ეკონომიის შედეგად ეფექტი 76 მილიონ დოლარს აღემატება ენერგორესურსების, სამაცივრო დანადგარების, შრომითი დანახარჯების ეკონომიის გათვალისწინებით (59 სახელმწიფოს მაჩვენებლების მიხედვით ყოველწლიურად) რაც ხელს შეუწყობს ფერმერული მეურნეობის განვითარებას რეგიონებში.

5. გრეხვის გარეშე ჩაის ბუნებრივი შრობის შედეგად ახალი ტექნოლოგია ითვალისწინებს გრეხვის, ფერმენტაციის, ხელოვნური შრობის ამოღებას, რის შედეგადაც ვლებულობთ შავ-ნარინჯოვანი ფერის არომატულ ნაყენს, რაც არცერთი სახეობის ჩაისათვის არ არის დამახასიათებელი. ექსტრაქტული ნივთიერება 48%-ით განისაზღვრება, ტანინი კი 9%-ით. მეტად მნიშვნელოვანია სამკურნალო ექსტრაქტების გამოყენება ფსორიაზის, ეგზემის, გულ-სისხლძარღვთა და ნერვული სისტემის სამკურნალოდ და სხვა. კვების პროდუქტად მისი გამოყენებით ეკონომიკური ეფექტიანობა 86 მილიონ დოლარს აღემატება მკურნალობის გათვალისწინების გარეშე ყოველწლიურად . მეტად მნიშვნელოვანია თერმიული გადამუშავების გარეშე ჩაისა და სამკურნალო ნაყენების მიღება, რომელიც ინახება ოთახის პირობებში 11 თვეს.

6. პურის ცხობის ახალი ტექნოლოგია - სადაც ნამწვი გაზი არ ხვდება ცხობის ზონას, საწვავად გამოიყენება ყველა სახის ენერგო რესურსები ნაგებობა ძირითადად თიხისგანაა. ვლებულობთ ცხელ წყალსაც. ხუთ სართულად ხდება პურის ცხობა კომპლექსური მექანიზაციით მისი გამოყენება მეტად მნიშვნელოვანია საკონსერვო წარმოებაში ხორცისა და ყველის შებოლვა-დავიჩინების გათვალისწინებით. კონსტრუქცია გადაადგილებადია. ეკონომიკური ეფექტი 244 მილიონს აღემატება ყოველწლიურად (59 სახელმწიფოს მაჩვენებლების მიხედვით). საწარმოო ფართის ენერგო რესურსების, მომსახურე პერსონალის და სხვა გათვალისწინებით. აქვე უნდა აღნიშნოს, რომ მეტად მნიშვნელოვანია სამკურნალო პურის ახალი ტექნოლოგიით დანერგვა, რომელიც მიიღება მარცვლოვანი და პარკოსანი

მცენარეების 6 სახეობისაგან, ხასიათდება მაღალი არომატულობით და დიდი ხნის სირბილის შენარჩუნებით (2-3 დღე).

7. პირუტყვისა და მხეცების გადასაყვანი მოძრავ სართულებიანი სპეციალიზირებული, ნახევრად მისაბმელი ფურგონი და ვაგონ-კონტეინერი ყველა სახის სატრანსპორტო საშუალებებით, რომლის საცდელი ნიმუშები აპრობირებულია რეკომენდირებულია ის ტრასეკას პროექტში დასაწერგად, სადაც სამი-ოთხი სართულით ხდება პირუტყვის ტრანსპორტირება. დაახლოებით პირუტყვის მთლიანი სულადობის 26% მოდის რკინიგზის ტრანსპორტზე, ხოლო 44% ავტომობილის ტრანსპორტზე. მეტად მნიშვნელოვანია ზამთრისა და ზაფხულის სამოვრებზე, ასევე ხორცკომბინატებში წონამატის შენარჩუნების მიზნით პირუტყვის ტრანსპორტირება სატრანსპორტო საშუალებებით. ნახევრად მისაბმელ ფურგონში ბორბლებს შორის 98 სმ სართულის მოთავსებით და მე-3 მოძრავი სართულის აწევით ნახევრად მისაბმელი ფურგონის ეფექტიანობა 60%-ით იზრდება. პარამეტრები: 11x4,5x2,5 მეტრი, სამივე სართულში გათვალისწინებულია დაწყურება, კვება, ნივთიერებათა ცვლა. ასევე ვაგონ-კონტეინერში. ეკონომიკური ეფექტიანობა 2-ვე სახეობის სატრანსპორტო საშუალებებში, საწვავის, ელექტრო ენერჯის, მარაგი ნაწილების დატვირთვა-გადმოტვირთვის ოპერაციების წონამატის შენარჩუნების გათვალისწინებით და სხვა შეადგენს 46,8 მილიონ დოლარს აღმატება ყოველწლიურად (59 სახელმწიფოს მაჩვენებლების მიხედვით).

8. ახალი ბიბლიოთეკის დაგეგმარება საცავიდან მკითხველამდე წიგნის მიწოდება კომპლექსური მექანიზაციით - ავტომატიზაციით, ინფრასტრუქტურის გათვალისწინებით, მეტად მნიშვნელოვანია მართვის სრულყოფის მიზნით რაც დადებითად აისახება ინტელექტუალური შემოქმედების ხარისხზე. მინიმალური გაანგარიშებით 45 პერსონალის გამონთავისუფლებით ეკონომიკური ეფექტი შეადგენს წელიწადში 7,2 მილიონ დოლარს ერთ ობიექტზე, ასევე სხვა სახის მატერიალური დანახარჯების გათვალისწინებით არსებულ ნაგებობასთან შედარებით. რის შედეგადაც უმჯობესდება მართვის, სანიტარული ჰიგიენური ნორმების დაცვა საცავში და სხვა.

მეტად მნიშვნელოვანია სამრეწველო ქალაქების მოსახლეობის დაკმაყოფილების მიზნით ნაკლებად შრომა ტევადი დარგის მეფრინველეობის კომპლექსების დაგეგმარება ინფრასტრუქტურის გათვალისწინებით, რაც პერსპექტივაში ნებისმიერი რეგიონის მოთხოვნილებებს დააკმაყოფილებს. აღნიშნული კომპლექსების დაგეგმარების სქემა ინფრასტრუქტურით რეკომენდირებულია სამეცნიერო ნაშრომის მიხედვით წიგნი, სიახლეების დანერგვა წარმოების სრულყოფისა და ეფექტიანობის ასამაღლებლად. იხ. გვ.

160-162. ავტორი ლ. ჩაჩიბაია. ზემო აღნიშნული და სხვა ტექნოლოგიების დანერგვა მთლიანად აისახება გლობალიზაციის პრობლემების მაჩვენებლებზე: 1. ენერგო რესურსების ეკონომიაზე. 2. ეკოლოგიურად სუფთა პროდუქციის მიღებაზე. 3. ბუნებაზე-ეკოლოგიაზე. რაც მეტად მნიშვნელოვანია დღევანდელი მოთხოვნებიდან გამომდინარე. ბუნებრივია წარმოების სრულყოფის საკითხები მეტად რთულია რეგიონების გათვალისწინებით, ის მოითხოვს ცალკეულ რეგიონების ბუნებრივი პირობების შესწავლას ახალი ტექნოლოგიების დასანერგად. გამოსავალი წარმოების დონის ამაღლებაში უნდა ვეძიოთ. ეკონომიკური ეფექტიანობის განხილვისას საკითხის გამარტივების მიზნით არ იქნა განხილული დასამზადებელი მოწყობილობების ეკონომიკური მაჩვენებლები და სხვა საკითხები რადგან მისი სარეალისტო ფასები მკვეთრად განსხვავდებიან ერთმანეთისაგან. ისინი გადანაწილდა საერთო ჯამში მიღებულ მაჩვენებლებზე. აქვე უნდა აღინიშნოს, რომ ახალი ტექნიკის, ტექნოლოგიის, მართვის საკითხების დანერგვა გარკვეულ გავლენას ახდენს გამოშვებული პროდუქციის რაოდენობრივ და ხარისხობრივ მაჩვენებლებზე, რომელიც სხვა საკითხებთან ერთად არ იქნა განხილული ეკონომიკური ეფექტიანობის გაანალიზებისას. ზემო აღნიშნული სიახლეების დანერგვით მსოფლიოში პროდუქციის წარმოების ეფექტიანობის მაჩვენებლები 30%-ით გაიზრდება.

სახელმწიფოს მმართველის სრულყოფის საკითხები

ნებისმიერი ფორმაციისთვის აუცილებელია საზოგადოების კონსოლიდაცია და არა დაპირისპირება, როდესაც საზოგადოება ირჩევს მმართველობის ორგანოებს მას უნდა დარჩეს სახელმწიფოს კონტროლის ფუნქცია რაღაცა ფორმით, რომ თავიდან ავიცილოთ დაუმთავრებელი დაპირისპირებები, რაც უარყოფითად აისახება საზოგადოების მიმდინარე პროცესებზე. დაპირისპირება მეტწილად მართვის სისტემების სისუსტეზე მიუთითებს.

საჭიროა მოხდეს საზოგადოების კონსოლიდაცია, სადაც გაერთიანდება პოლიტიკური პარტიები, ომისა და შრომის ვეტერანები, ახალგაზრდები, არასამთავრობო სტრუქტურები, რელიგიის წარმომადგენლები და სხვა. მათი წარმომადგენლობა არჩევით ორგანოებში 50%-ით უნდა განისაზღვროს.

აღმასრულებელი, საკანონმდებლო და საზოგადოების ერთიანი სახით წარმოდგენა ხელს შეუწყობს მართვის სრულყოფას. მართვის სისტემის ავტონომიებად დაყოფამ ქვეყანა ამ მდგომარეობამდე მიიყვანა. საზოგადოებას

უნდა გადაეცეს მაკონტროლებელი ორგანოების ფუნქციები. რადგან სახელმწიფო არ იქნება საზოგადოების გარეშე, საზოგადოება არ იქნება ეკონომიკის, მართვის, რელიგიის, ტერიტორიის გარეშე და ა.შ. რომ ჩამოყალიბდეს რეგიონალურ ჭრილში ერთიანი მართვის სისტემა – ავტონომია ის უნდა იქნეს შესწავლილი ცალკეულ ელემენტებად რეგიონის პრიორიტეტების გათვალისწინებით.

კონსოლიდაციის ამოსავალი წერტილი იქნება, რომ პიროვნებამ არჩევით ორგანოებში დაიკავოს ღირსეული ადგილი თავისი ღირებულებების შესაბამისად. საზოგადოების ერთიანი „ფონის“ შექმნა ხელს შეუწყობს წინასწარ მიზანმიმართულად შევარჩიოთ კადრები თავისი შემოქმედების მიხედვით და არა ისე, რომ რის შედეგს დიდი ხანია ვიმკით თითქმის ყველა დარგებში. ქვეყნის მართვა ძირითადად კანონს, თვითმეგნებას უნდა ეფუძნებოდეს. კანონიერების განმტკიცება, მუშა-ხელის დასაქმება, კვალიფიცირებული კადრები ქვეყანას გამოიყვანს არსებული კრიზისიდან და სხვა. გამოსავალი წარმოების დონის ამაღლებაში უნდა ვემიოთ, სადაც გადამწყვეტი მნიშვნელობა ენიჭება საშუალო ფენის დასაქმებას ახალი ტექნიკის ტექნოლოგიების დანერგვას და სხვა.

კონსოლიდაციის გამოვლენის ერთერთ ფორმად მიიჩნევა არჩევნების კანონის შესაბამისად ჩატარება. საარჩევნო სისტემა უნდა ემყარებოდეს პიროვნების, ღირებულებების გამოვლენას, რომ ღირსეულმა დაიკავოს შესაფერისი ადგილი. არავის უნდა მიეცეს უფლება რაიმე ზემოქმედება მოახდინოს საარჩევნო სისტემაზე, რაც უარყოფითად აისახება ქვეყნის აღმშენებლობაზე. უნდა აღმოიფხვრას ამომრჩეველთა დაინტერესება პრივილეგიების მოსაპოვებლად.

დღევანდელი საარჩევნო სისტემა ვერ პასუხობს სახელმწიფოს მმართვეის მოთხოვნებს, რის შედეგადაც ხდება დაპირისპირება პოლიტიკურ პარტიებსა და საზოგადოებას შორის და ა.შ. რაც უარყოფითად აისახება ქვეყნის აღმშენებლობაზე. მოტივი იმისა რომ, პარლამენტარი და მოხელე ვერ პასუხობს დღევანდელ მოთხოვნებს, სათავე ჩვენშია. სისტემა, რომელიც ორიენტირებულია წასვლა-მოსვლაზე თუ არ შეიცვალა ქვეყანა ვერ განვითარდება, რის შედეგს ვიმკით. მაინც საკითხავია რა არის ის პრობლემა, რომელიც ვერ წყდება გარდა პირადი დაინტერესებისა, რაც იწვევს ქვეყანაში აზრთა სხვაობას. მას ერთხელ და სამუდამოდ წერტილი უნდა დაესვას.

ძალთა კონსოლიდაცია, სახელმწიფოს მართვა უნდა მოხდეს პერიფერიიდან ცენტრისკენ და არა პირიქით. ე.ი. სახელმწიფო არ უნდა იმართებოდეს გარედან და სხვა რიგი საკითხები სრულყოფას მოითხოვს დემოკრატიის და ტექნიკური პროგრესის პირობებში მეტად რთულია სახელმწიფოს მართვა.

ამ მიზნით საჭიროა შეიქმნას უმაღლეს დამთავრებულ პირთა მომზადებისათვის სახელმწიფოს მმართვეის მეცნიერებათა აკადემია. გამოსავალი ინტელექტუალურ შემოქმედებაში უნდა ვეძიოთ. მმართვეის სისტემების ავტონომიებად დაყოფამ უარყოფითი გავლენა მოახდინა ქვეყნის აღმშენებლობაზე. აღნიშნული აკადემია მოახდენს სახელმწიფო მოხელის მომზადებას ქვეყნის ძირითადი პრიორიტეტების გათვალისწინებით. მათი წარდგენა უნდა ხდებოდეს რაიონული გამგეობის მიერ (ერთი ან ორი კანდიდატისა) მანამ სანამ არ შეიქმნება საზოგადოების მაკონსოლიდირებელი ორგანო. რაიონული მოსახლეობის წარდგენის შესაბამისად, რომელიც მისაღები გამოცდის ჩაბარების შემდეგ გახდება „კურსანტი“, რომლის არჩევა მოხდება დამთავრების შემდეგ იმავე რაიონში ან გაუთვალისწინებელ პირობებში სხვაგან და ა.შ. აკადემიამ უნდა უზრუნველყოს საარჩევნო სისტემის კორდინაცია ორგანიზაციული საკითხის გათვალისწინებით, რომელიც ანგარიშვალდებული იქნება საზოგადოების მაკონსოლიდირებელი ორგანოს წინაშე.

ასეთი ფორმით საკითხის ჩამოყალიბება ხელს შეუწყობს მუდმივად გამოთანაბრებულად მომზადდეს კადრები, რომელიც ორიენტირებული იქნება ქვეყნის აღმშენებლობაზე. მინიმუმადე შემცირდება გარეშე პირთა ჩარევა. დღეს აღნიშნული პრობლემა მეტად მწვავედ დგას კაცობრიობის წინაშე.

როგორც ჩვენთან მთელს მსოფლიოში საარჩევნო სისტემა სრულყოფას მოითხოვს, რადგან ის ვერ პასუხობს მასზე დაკისრებულ მოთხოვნებს, რომ სახელმწიფო გამოიყვანოს კრიზისიდან. ნებისმიერი ფორმაციის პირობებში, უნდა შეუქმნას ნორმალური ცხოვრების პირობები. ნაცვლად მართვის სისტემების გაუმჯობესებისა ვღებულობთ პარტიებს შორის დაუმთავრებელ დაპირისპირებებს, რაზედაც იხარჯება დრო, ენერგია, სახსრები წლების განმავლობაში, რაც ქვეყნის აღმშენებლობაზე უარყოფითად აისახება. პარტიებში, უწყებებში, საზოგადოების ცალკეულ ფენებში, რომ მოხდეს ძალთა გადანაწილება ცენტრიდან პერიფერიისაკენ, ამ მიზნით საჭიროა უპირატესობა მიენიჭოს მათ შემოქმედებით საქმიანობას, სახელმწიფოს მართვის სათავეში მოვიდეს ღირსეული, რომ ხელი შეუწყოს ქვეყანაში შემოქმედებითი გარემოს შექმნას, და მართვას რომ ღირსეულმა დაიკავოს ღირსეული ადგილი და არა პირობითმა დაინტერესებულმა პირებმა.

- ყველა რაიონის მიხედვით პარლამეტის ფორმირებისთვის, ხუთ მილიონიანი მოსახლეობისთვის საკმარისი იქნება 200-250 დეპუტატი (ანუ სახელმწიფო მოხელე), რის შედეგად იქმნება საპარლამენტო და სამთავრობო „ფონდი“, - იმ შემთხვევაში, როდესაც დეპუტატობის კანდიდატი

ამომრჩეველთა ხმების 50 პროცენტზე მეტს მიიღებს, უმრავლესობის პრინციპით ის არჩეული უნდა იქნეს დეპუტატად.

- იმ შემთხვევაში, როდესაც დეპუტატობის კანდიდატები მიიღებენ ხმათა 50 პროცენტზე ნაკლებს, არჩევნებში მათ შორის უნდა მოხდეს ურთიერთარჩევა ხმათა უმრავლესობის პრინციპით ან გათამაშებით;

- კანდიდატი პარლამენტის თავჯდომარის თანამდებობაზე არჩეული უნდა იქნეს იმ შემთხვევაში, როდესაც ის მიიღებს ამომრჩეველების 50 პროცენტზე მეტ ხმას;

- იმ კანდიდატების არჩევა, რომლებიც ვერ მიიღებენ ხმათა 50 პროცენტს პარლამენტის თავჯდომარის თანამდებობის დასაკავებლად, უნდა მოხდეს პარლამენტის მიერ ხმათა უმრავლესობის პრინციპით;

- იმ შემთხვევაში, როდესაც ამომრჩეველი 50 პროცენტზე მეტ ხმას მისცემს პრეზიდენტის თანამდებობაზე კანდიდატის არჩევას, კანდიდატი ხმათა უმრავლესობის პრინციპით უნდა იქნეს არჩეულ პრეზიდენტად;

- იმ კანდიდატების არჩევა, რომლებიც ვერ მიიღებენ ხმათა 50 პროცენტს პრეზიდენტის თანამდებობის დასაკავებლად, უნდა მოხდეს პარლამენტის მიერ კენჭისყრით, ხმათა უმრავლესობის პრინციპით. საგანგებო სიტუაციაში პრეზიდენტის, პარლამენტის თანჯდომარის, პრემიერ-მინისტრის საარჩევნო ხარისხის ამალღების მიზნით, „ელიტის“ მისაღებად არსებული 250-კაციანი პარლამენტის, ანუ სამთავრობო ფონიდან, უნდა მოხდეს 50 პროცენტის გადარჩევა, ე.ი. 125 კაციდან ისევ ხდება 63-ის არჩევა, რომლებიც თავის მხრივ აირჩევენ სამ კანდიდატს - პრეზიდენტს, პარლამენტის თავჯდომარეს და პრემიერ - მინისტრს. მათი შეუთანხმებლობის შემთხვევაში მოხდეს გათამაშების მიხედვით თანამდებობის დაკავება.

მეტად მნიშვნელოვნად გვესახება საარჩევნო ბიულეტენის ახალი ფორმის შემოღება, სადაც აღნიშნული იქნება დეპუტატობის, პარლამენტის თავჯდომარის და პრეზიდენტის კანდიდატის დასახელებლება. ბიულეტენს ორივე მხარეს ექნება (იდენტური ნომერი) აღნიშნული ამომრჩეველის სახელი, გვარი, საცხოვრებელი ადგილი და თანამდებობის მაჩვენებლები. კანდიდატის არჩევისას ამომრჩეველი ბიულეტენის მარცხენა ნაწილს დაიტოვებს. დავის შემთხვევაში ის თავისი ნომრით დაამტკიცებს, თუ ვის მისცა ხმა.

„დიფერენციულ მიდგომას“ მოითხოვს პრემიერ-მინისტრის არჩევა. თავისი სპეციფიკურობისა და სირთულის მიხედვით, მასზე ბევრადაა დამოკიდებული სახელმწიფს მართვის საკითხი. მინისტრთა, ასევე მათი პირველი მოადგილეების მიერ უნდა მოხდეს პრემიერ-მინისტრის არჩევა. არჩევანში პრეზიდენტის ადმინისტრაციას ეძლევა 15 ხმა, პარლამენტის სპიკერატს, კომიტეტის თავმჯდომარეებს კი შესაბამისობის მიხედვით.

პარლამენტს და პრეზიდენტის ადმინისტრაციას გამონაკლის შემთხვევაში ეძლევათ პრემიერ-მინისტრის კანდიდატის წარდგენის უფლება.

დაუშვებელია პოლიტიკურ პარტიებს, საზოგადოებრივ ორგანიზაციებს, პიროვნებებს დაუწესდეთ ზღვარი არჩევნებში მონაწილეობის შესახებ. არჩევნები თავისთავად შერჩევა გადარჩევაა. მასზე ზღვარის დაწესება დაუშვებელია. ობიექტურად არჩევნების ჩატარების პირობებში სიმართლემ უნდა გაიმარჯვოს. ყველაფერი იქით უნდა იყოს მიმართული, რომ რაც შეიძლება მეტი აზრის გაერთიანებას მივაღწიოთ, ამავე სისტემით შეიძლება ავირჩიოთ რაიონის გამგებელი, მერი, მინისტრი და ა.შ.

საარჩევნო ვადა 5-6 წლით უნდა განისაზღვროს, რადგან დიდი დრო იხარჯება მმართველობის სტრუქტურის ჩამოყალიბებაში. ორგანიზაციული საკითხების სრულყოფის მიზნით საპრეზიდენტო, საპარლამენტო თვითმმართველობის არჩევნები საჭიროა ჩატარდეს ერთ დღეს. გამოცხადდეს მნიშვნელოვან დღედ. ის დეპუტატი, რომელიც არ შეასრულებს თავის დანაპირებს 9 თვის განმავლობაში გაწვეული უნდა იქნეს ამომრჩევლების მიერ ხმათა უმრავლესობით თავისი ანგარიშის წარდგენის შესაბამისად. არსებული საარჩევნო სიტემის შეცვლა მოხსნის ბევრ ბარიერს, შეამცირებს უმიზნო დაპირისპირებებს და, რაც მთავარია, საზოგადოებაში შეიქმნა რწმენა, რომ ხალხს კანონის უზენაესობა მოუტანს სოციალურ-მატერიალურ სიკეთეს, აამაღლებს რწმენას, რაც უცვლელად უნდა ხდებოდეს კანონის დაფუძნებით.

არ შეიძლება დაპირისპირება შიმშიობის აქცია მიჩნეული იქნეს პირველად ამოსავალ წერტილად თავისი ფორმა-შინაარსით, რომელიც დაკავშირებულია ადამიანის სულიერ სოციალურ-მატერიალურ საკითხებთან. ამ შემთხვევაში უპირატესობა უნდა მიენიჭოს საკითხის რეფერენდუმზე გამოტანას მოსახლეობის 51%-ით მხარდაჭერის პირობებში მისი შესრულება უნდა დაეკისროს აღმასრულებელ სტრუქტურას (ადმინისტრაციას) 3 დღის შეუსრულებლობის შემდეგ აქციის ჩატარებისას მხარე ვალდებულია ზარალი აუნაზღაუროს შეუსრულებლობის გათვალისწინებით მეორე მხარეს. რომ თავიდან ავიცილოთ გაუთვალისწინებელი შედეგები. ყოველ ოთხ წელიწადში საქართველოს პირობებში საპრეზიდენტო, საპარლამენტო და თვითმმართველობის არჩევნებში 4 მილიონი ამომრჩევლის პირობებში თუ იხარჯება 108 მილიონი ლარი ანუ 45,2 მილიონი დოლარი მსოფლიო მოსახლეობის 7,3 მილიარდის პირობებში 5,2 მილიარდი ამომრჩევლის გათვალისწინებით დაიხარჯება მთლიანად 56,1 მილიარდი დოლარი. აღნიშნულ თანხაში არ შედის ის ხარჯები, რომელიც დაპირისპირებების შედეგად იქნა მიღებული ზარალი. აქვე გასათვალისწინებელია საარჩევნო ვადისა და ხარისხის გაუმჯობესების შედეგად მიღებული ეკონომიკური მაჩვენებლები, რაც საერთო ჯამში ეკონომიის სახით 1,3 მილიარდს აღემატება

მინიმალური გაანგარიშებით. დღეს მსოფლიოში არჩევნებზე და ომზე რაც თანხა იხარჯება იმ თანხის 5%-ი რომ ხმარდებოდეს ინტელექტუალურ შემოქმედებას სულ მცირე 50%-ით შემცირდებოდა დაავადებები, შიმშილი. საზოგადოება არ იქნებოდა ფენებად დაყოფილი და ა.შ.

აღნიშნული საკითხები დამუშავდა 2 მონოგრაფიის-(სამრეწველო მეცხოველეობის განვითარების საკითხები, სიახლეების დანერგვა წარმოების სრულყოფისა და ეფექტიანობის ასამაღლებლად), 25 გამოგონების, 2 აღმოჩენის გათვალისწინებით, რომელიც განხილული იქნა სამეცნიერო კვლევითი ინსტიტუტების, უნივერსიტეტების, მეცნიერებათა აკადემიის, ცეესკოს, პოლიტიკური პარტიების აღმასრულებელი და საკანონმდებლო სტრუქტურების, საზღვარგარეთის სპეციალისტების მიერ სამეცნიერო კონფერენციების განხილვების გათვალისწინებით და სხვა.

დასკვნითი ნაწილი: დამუშავებული საკითხები, რომელიც შეეხება ეკოლოგიურად სუფთა პროდუქციით. მოსახლეობის კვების პროდუქტების დაკმაყოფილებას, მინიმალური , მატერიალური და შრომითი დანახარჯებით. წარმოების დონის ამაღლებით ეფექტიანი სამკურნალო საშუალებების გამოყენებას, ასევე სახელმწიფო რეგიონალური პრობლემების მართვის სრულყოფას მშვიდობის შენარჩუნებისათვის, ერთიან ეკონომიკურ სპექტრში აისახება, რომელიც იძლევა სრულ შესაძლებლობას აღნიშნული სიახლეები დაინერგოს რეგიონებში არსებული პრობლემების გადასაწყვეტად.

შენიშვნა: საავტორო უფლებების მოთხოვნით დაუშვებელია ავტორის შეთანხმების გარეშე სარგებლობის მიზნით აღნიშნული საკითხების გამოყენება. ზემოაღნიშნული დაავადებების მეთოდთა ექსტრაქტების მიღება-გადამუშავება, გამოყენება, საცდელი ნიმუშების დამზადება, გამოცდა მოახდინა ავტორმა.მსოფლიოს საზოგადოებას ავტორი თხოვნით მოგმართავთ, ზემოაღნიშნულ საკითხთან დაკავშირებით თქვენს დამოკიდებულებაზე გვაცნობოთ.

გზა მშვიდობისა

სანატრელია ის დღე ყველასთვის, როდესაც დილით მიზანს მიჰყვები. მიზანი განა ყველა ერთია, ერთია მხოლოდ მშვიდობისათვის. ვინ უნდა იყოს და რა ეწოდოს? ბირთვული ომი რომ უხაროდეს, შავი შენის მშობელი დედა, სიმშრით შეველო მისი ომედი. დაფიქრებულხარ შენი ქმედებით? სივოცხლეს რომ სპობ ბორტებისთვის, სად უნდა ვვოვოთ ჩვენ განსხვავება, შეეგმი, თუ ასეთ ადამიანში? ეს ცხოვრება გაუგიათ, თითქოს ტყემლის ნაყოფია, მისი მზე და მისი მთვარე მისთვის ვინმეს მიუცია? გვიხსენით, ბრძენს რაც უთქვამს: „ვინ არის იგი ხელმწივე, რა პატრონია ჩვენზედა“. რაც ბორტება ტრიალებს ზომა-წინის, ეტალონით, დღემდის ვინმეს დაუთვლია? რა ეწოდოს ამის ავტორს, მხეც რეგლესი ადარ ჰყოფნის! ცვალებადია ეს ფორმაცია, მხოლოდ მშვიდობა რჩება უცვლელი. სიყვარულს, მშობას, ერთობას, რწმენას, მადლსა და სიკეთეს - ის რაც შემოგრნა აქამდის, ჩვენი ცხოვრების ბაზისი, ვინ უძღვის კაცობრიობას. მშვიდობა იყოს ყოველთვის მომტანი ბედნიერების. ერთ დიდ ტაბლის ორი მხარე მზის ამოსვლას შეჰხაროდეს. სიტყვა ომი ამოვიღოთ, რომ მშვიდობა ჩავანაცვლოთ.

ვინც ომზე ფიქრობს, კაცს ნუ დაარქმევთ, ბორტ არსებდა უნდა შევრავხით. რა საუკუნე დაგვიდგა. მსოფლიო უმართავია, უმოწყალობით კაცს კლავენ, განა ეს სამართალია? სამართლის ენით რომ ითქვას, რეფორმა დასაწყისშია. ვის მოეთხოვოს პასუხი, ყველა ჩვენგანის ვალია, ომის მიზეზი არ დასრულდება, ყველა ჩვენგანის ვალია, ომის მიზეზი არ დასრულდება, ყველა მართლუბად მოგვევლინება, ომის დამწყები თუ არ დასაჯეს, ცხელი წერტილი ყველგან იქნება. უნძულზე ვდგევარ და ვუმზერ აწმყოს და იფურცლება წარსული ჩვენი, ვინც შეეწირა დღევანდელ დღისთვის სათქმელად მაინც მასზე ვჩერდები. ვინ დამავა ნეტავ ამდენი? ცრემლებზე დგომა რატომ და რისთვის? დიდის რიყაზე ახალშობილი მოველინება ლოცვა-კურთხევით. რაც მან მიიღო, ის უნდა გასცეს მხოლოდ მშვიდობით და არა ომით. დიო არის ამდენ განსაცდელს უძლიოთ, ერთიანობის დრომის ქვეშ ვიყოთ, გზა გაეწათით კაცობრიობას, ომის დამწყებლებს მშვიდობით ვსძლიოთ. „ბრწყეს“ რომ ორი კოკა მისცეს, ცემით, სისხლი დაადინეს, შემოსაბას, რას მიშვებით, უმოწყალოდ ასე რად მცემთ? ახლა თუ არ გაუფრთხილდი-კოკის მიტრყმას გადაყვები. მისთვის გაჩნდი ამ ქვეყანას

სხვისი ცრემლები რომ გააცილო, განა რა უნდა იყოს ისეთი ომის გარეშე რომ არ წედებოდეს? ცა, დედამწა, რწმენა, მშვიდობა, გზა, მომავალი ყველა ერთია, ყველგან ყოველთვის უნდა დავიცვათ შემკვიდრებით ჩვენი ვალია. ამ ლექსში არის რაც მეტად ფსიხოს, მოვლა, შენახვა ადარ სჭირდება, ის შენ გაცივდის, მას ვერ იციდი, ძვირფასი არის ყველაზე მეტად. რამდენს იტევს ეს ქვეყანა სიკეთეს და ბორტებს? ყველას ერთად თუ ავწინით ბოლო მაინც კეთილია. რა გვიკვირთ, რაც რო ტრიალებს, უნდა ვიქვით ვიყოთ მართლუბი, რასაც ბიზლია ვერ იტევს ცოდილი დავიარებით. ეს რწმენამ ზოგისა გადმოგვცა ამ რწმენამ უკვარს აცვა უფალი. უნდა ვიაროთ სწორი გზით, რომ ადარ გავხდეთ ცოდვილი. მშვიდობა იყოს ყოველთვის, ჩაუქრობელი ლამპარი, წინ უძღვის კაცობრიობას დამცველი როგორც ფარ-ხმალი. სამ დღეს ინახავს ეს დედამწა, რაც გააკეთე და არ გითქვია, გულით გვიხანას ჩვენ საქართველო, ვინცმე სიტყვა მას დასცდენია. ერთი ნატერა მაქვს შენ ამისრულე, რომ მომავალი აწმყოსა სჯობდეს, ხარობდე ისე, რომ შენი ჭეშმე საუკუნეში აკვანს არწევდეს!

პატივისცემით,
აკადემიკოსი ლ. ჩაჩიბაია

გამომცემლობის რედაქტორი. ცენტრის დირექტორის მოადგილე სამეცნიერო ნაწილში, ტექნიკის, ტექნოლოგიის, ეკონომიკის, სამართლის, საექსპერტო საბჭოს თავჯდომარე აკადემიკოსი ნ. მუმლაძე. გამომცემის რედაქტორი: ს. ზადიკაშვილი. შეკვეთა 55. ტირაჟი 200 ინგლისურ, რუსულ და ქართულ ენაზე. ფასი სახელმწიფოებო, გამოიცა გამომცემლობა „აკადემიის“ მიერ.

15.11.2015წ. თბილისი 0167, გლდანის მე-8 მ/რ, 9 კორპ. მობილური: 558 66 03 51
E-mail: leri_chachibaia@mail.ru Facebook: Leri Qartuli Siaxlebi Chachibaia